

Wesele, reż. Andrzej Wajda, 1972

Wesele Andrzeja Wajdy – film mitologii narodowej – karta pracy

1. Wskaż na poszczególne elementy polskiej kultury, na których skupia się film Wajdy	
Literatura	
Malarstwo – wizualne nawiązania do polskiego malarstwa (J. Malczewski, J. Mehoffer, W. Styka, A. Gieryski, S. Wyspiański, J. Matejko)	
Skomplikowana historia Polski (m.in. I. rozbiór Polski, konfederacja targowicka, rabacja galicyjska, funkcjonowanie Polaków pod zaborami)	
2. Z jakiego powodu Wajda umieścił w filmie dodatkowe sceny, których nie ma w pierwowzorze literackim? Na ile uwspółcześniło to dramat Wyspiańskiego? Jakich metafor współczesności można doszukać się w tego typu zabiegu?	
Prolog (orszak ślubny, przejazd do Bronowic, wojsko na Błoniach); wyprawa Jaśka, by rozesłał wici	

Andrzej Wajda – nota biograficzna

Andrzej Wajda – reżyser filmowy i teatralny, scenarzysta i scenograf. Urodził się 6 marca 1926 roku w Suwałkach, w rodzinie oficera WP, zmarł 10 października 2016 roku w Warszawie. Dorastał w Suwałkach, a następnie w Radomiu, gdzie spędził wojnę, uczęszczając na tajne komplety i ucząc się w prywatnej szkole malarskiej. Równocześnie pracował na kolei jako magazynier, tragarz, bednarz, ślusarz i wreszcie kreślarz w biurze kolejowym. Po wojnie studiował malarstwo na ASP w Krakowie (1946-50), a następnie reżyserię w PWSF w Łodzi (ukończenie studiów w 1953 roku, dyplom 1960).

W roku 1956 Wajda zrealizował przełomowy w swojej karierze film *Kanał*, powszechnie uznawany za otwierający epokę tzw. polskiej szkoły filmowej. Rok 1958 przyniósł *Popiół i diament*, który ugruntował pozycję reżysera, potwierdzaną potem przez kolejne jego dzieła.

W latach 1972-83 był kierownikiem Zespołu Filmowego „X”. W latach 1978-83 prezes Stowarzyszenia Filmowców Polskich, później jego honorowy przewodniczący. Od 1977 roku honorowy członek ZPAP. Od 1989 roku członek Komitetu Kinematografii. Członek francuskiej Akademii Sztuk Pięknych, kapituły Europejskiej Akademii Filmowej, honorowy członek BAFTA. Jako reżyser teatralny Wajda przez wiele lat mocno związany był z krakowskim Starym Teatrem (lata 1962-98). W latach 1989-90 kierował warszawskim Teatrem Powszechnym. Był inicjatorem powstania i fundatorem Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha” w Krakowie, otwartego w roku 1994.

W latach 1981-89 członek komitetu doradczego „Solidarności” przy Lechu Wałęsie. Od roku 1988 przewodniczący komisji do spraw kultury i środków przekazu Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie. Senator RP w latach 1989-91, członek Prezydenckiej Rady Kultury (1992-94). W 2002 r. w Warszawie założył Mistrzowską Szkołę Reżyserii Filmowej Andrzeja Wajdy. Był laureatem blisko stu nagród filmowych, w tym najważniejszych – Złotej Palmy MFF w Cannes za *Człowieka z żelaza* (1981), Felixa (1990), Złotego Niedźwiedzia MFF w Berlinie (1996) i Złotego Lwa MFF w Wenecji (1998) oraz Oscara (2000) – wszystkie za całokształt twórczości. Doktor honoris causa licznych uczelni, m.in. uniwersytetu w Bolonii, Waszyngtonie, PWSFTviT w Łodzi, ASP w Warszawie, Uniwersytetu Warszawskiego, WGiK w Moskwie. Odznaczony licznymi odznaczeniami polskimi i zagranicznymi*.

Wesele – arcydramat na ekranie

Ekranizacja dramatu Stanisława Wyspiańskiego zrealizowana przez Andrzeja Wajdę. Opowieść o weselu w bronowickiej chacie wykracza tu poza jej izbę. Oglądamy świat za oknem chaty. Wajda poszerzył filmu o wątki zasugerowane w sztuce, bądź te związane z faktami, jakie legły u podstaw napisania dramatu. Filmowa opowieść o weselu inteligenta z chłopką rozpoczyna się sceną wyjazdu orszaku weselnego sprzed kościoła NMP w Krakowie. Mijając forty austriackie, ćwiczących piechurów, okoliczne wioski, młoda para i goście docierają do wiejskiej chaty, gdzie przedstawiciele obu stanów ruszają do wspólnej zabawy. Gdy Żydówka Rachela zaprasza na wesele Chochola, do wnętrza rozhułkanego weselną muzyką chałupy stopniowo wkracza aura niezwykłości, a weselnym gościom zaczynają się objawiać widma historycznych postaci. Jasiak wyrusza na nieudaną misję insurekcyjną. Film kończy scena chocholego tańca*.

Propozycje lektur:

1. Barbara Hollender, *Od Munka do Maślony*, Warszawa 2017.
2. Tadeusz Lubelski, *Historia kina polskiego 1895-2014*, Kraków 2015.
3. Tadeusz Lubelski, *Wajda*, Wrocław 2006.
4. Bartosz Michalak, *Wajda. Kronika wypadków filmowych*, Warszawa 2016
5. Ewelina Nurczyńska-Fidelska, *Polska klasyka literacka według Andrzeja Wajdy*, Łódź 2010.

* Nota biograficzna reżysera i opis filmu zaczerpnięty z materiałów edukacyjnych Narodowego Instytutu Audiowizualnego w ramach projektu *Filmoteka Szkolna. Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej*.